

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Hany Pipkové v právní věci **žalobkyně: N. M. H.,** zastoupené Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Brno, Příkop 8, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3**, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně, č. j. 55 Az 329/2003 - 23 ze dne 21. 10. 2003,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 55 Az 329/2003 - 23 ze dne 21. 10. 2003 se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nadepsané usnesení Krajského soudu v Brně, kterým byla odmítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-11835/VL-20-P17-2001 ze dne 8. 4. 2002. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovatelce udělen azyl pro nesplnění podmínek uvedených v ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Zároveň žalovaný správní orgán rozhodl, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle ust. § 91 tohoto zákona. Soud usnesením žalobu odmítl s odkazem na ust. § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Podání stěžovatelky nemělo podle krajského soudu některé náležitosti podání ve smyslu ust. § 37 odst. 3 s. ř. s. a rovněž základní náležitosti žaloby stanovené v ust. § 71 odst. 1 písm. d) až f) s. ř. s. Soud posoudil

podání stěžovatelky jako pouhé ohlášení nesouhlasu s rozhodnutím ve lhůtě stanovené zákonem. Soud uvedl, že podání postrádá jakékoliv tvrzení důvodů nezákonnosti, neobsahuje žádnou právní argumentaci a rovněž petit žaloby dle soudu zcela chybí. Soud posoudil tuto situaci jako vadu podání, která brání meritornímu přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí v mezích vytčených žalobních bodů. Tato vada způsobuje dle soudu nedostatek podmínek řízení, který navíc v daném případě byl již neodstranitelný, neboť odstraňovat vady již nebylo možné s ohledem na skutečnost, že lhůta uvedená v ust. § 72 odst. 1 s. ř. s. již uplynula. S ohledem na to by případné poučení s výzvou k odstranění vad žaloby ve smyslu ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. bylo úkonem nadbytečným, neboť k případně dodatečně uplatněným argumentům by soud již nemohl přihlížet, a to pro marné uplynutí zákonné lhůty pro rozšíření žaloby dle ust. § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.

V kasační stížnosti uplatňuje stěžovatelka důvod uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Nesouhlasí se závěry krajského soudu, že její podání postrádalo základní náležitosti žaloby, a uvádí, že ve svém podání označila rozhodnutí, které napadá, a vyslovila nesouhlas s napadeným rozhodnutím, které považuje za nezákonné. Co se týče skutkových důvodů, pro které se stěžovatelka domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného správního orgánu, tyto jsou součástí její žádosti o azylu a spisového materiálu. Stěžovatelka má tedy za to, že její podání splňovalo podmínky pro věcné projednání a rozhodnutí. Pokud soud dospěl k opačnému závěru, měl ji v souladu s ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzvat k odstranění vad podání a stanovit jí k tomu lhůtu. Vzhledem k této skutečnosti navrhuje stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu, aby napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně stěžovatelka navrhla, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že v podání stěžovatelky ze dne 12. května 2002 označeném jako rozklad proti rozhodnutí je uvedeno, kdo je podatelem, jaké správní rozhodnutí a v jakém rozsahu je napadáno. Dále je v podání napadenému rozhodnutí vytýkáno, že žalovaný všechny potíže stěžovatelky ve Vietnamu bagatelizoval jako ekonomické, i když jsou tyto potíže dostačujícím důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle ust. § 14 zákona o azylu. Vzhledem k tomu se stěžovatelka domáhala změny napadeného rozhodnutí v tom smyslu, že jí bude udělen azyl podle ust. § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu důvodu uplatněného v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato kasační stížnost je důvodná.

V posuzované věci postupoval Krajský soud v Brně podle právní úpravy správního soudnictví účinné od 1. ledna 2003. Uvedená věc napadla původně u Vrchního soudu v Praze na základě podaného opravného prostředku proti rozhodnutí správního orgánu, a to i když podání stěžovatelky bylo chybně označeno jako rozklad proti správnímu rozhodnutí. Řízení o tomto opraveném prostředku nebylo dokončeno do 1. ledna 2003, kdy nabyl účinnosti nový procesní právní předpis upravující řízení před soudy ve správním soudnictví. Podle ust. § 129 odst. 2 s. ř. s. se řízení o opravných prostředcích podaných přede dnem účinnosti tohoto zákona, o nichž soud nerozhodl do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního tohoto zákona, tj. podle ustanovení upravujících řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu. V takovém řízení se tak použije i ust. § 71 odst. 1 s. ř. s., jež upravuje zvláštní náležitosti žaloby (které doplňují obecné náležitosti stanovené v ust. § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Pod písmenem d) cit. ustanovení je pak jako jedna z nutných náležitostí žaloby uvedena identifikace tzv. žalobních bodů,

z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Význam co nejpřesnějšího uvedení žalobních bodů v žalobě vyplývá ze zásady dispoziční, kterou je řízení o žalobách ve správním soudnictví ovládáno a která znamená, že soud se při přezkumu správního rozhodnutí (s výjimkou taxativně stanovených případů) omezuje pouze na posouzení existence důvodů nezákonnosti správního rozhodnutí, které žalobce dovozuje.

Krajský soud podání stěžovatelky, kterým napadá rozhodnutí správního orgánu, odmítl s odkazem na neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, který spatřoval ve skutečnosti, že podání stěžovatelky neobsahovalo náležitosti stanovené v ust. § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 písm. d) – f) s. ř. s. Svůj závěr o neodstranitelnosti vad podání opřel krajský soud o ust. § 71 odst. 2 s. ř. s. Podle věty třetí tohoto ustanovení je možné rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body pouze ve lhůtě pro podání žaloby. Jak krajský soud uvedl, tato lhůta již uplynula, a proto by doplnění žaloby na základě výzvy soudu bylo nadbytečné, neboť by soud k němu nemohl přihlížet.

Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích opakovaně uvedl, že neexistuje zákonná povinnost soudu v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by odporovala zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je řízení o žalobě koncipováno (viz např. rozsudek č. j. 2 Azs 9/2003 - 40 ze dne 23. 10. 2003, judikát publikovaný pod 113/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud zároveň považuje za rozhodné, že ust. § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. stanoví lhůtu pouze pro rozšíření žaloby na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo o další žalobní body, a tedy v souladu s konstantní judikaturou i pro doplnění žalobního bodu do podání, které dosud žádný žalobní bod neobsahovalo, nikoliv však na odstranění jiných vad žaloby. Vady žaloby jsou přitom odstranitelné postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s., podle kterého předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nejde-li tedy o situaci, kdy podání neobsahuje žádný žalobní bod, a jde-li naopak o situaci, kdy žalobní bod je formulován nedostatečně přesně a podrobně, popř. chybí-li v žalobě jiné náležitosti než žalobní body či vymezení rozsahu napadení správního rozhodnutí, je soud povinen postupovat podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. a usnesením vyzvat podatele k opravě nebo odstranění vad podání tak, aby mohlo být věcně projednáno. Pouze v případě, že podání není ve stanovené lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení není možno pro tento nedostatek pokračovat, odmítne soud usnesením řízení o takovém podání, přičemž o tomto následku musí být podatel ve výzvě poučen.

V dané věci je tak předmětem sporu otázka, zda byl v žalobě uveden žalobní bod či nikoliv, neboť pouze v druhém případě se takový nedostatek žaloby stane po uplynutí lhůty stanovené v ust. § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. neodstranitelným. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka v žalobě označila důvod napadení správního rozhodnutí, neboť uvedla, že správní orgán bagatelizoval jí uváděné důvody a že splňovala podmínky pro udělení humanitárního azylu, má Nejvyšší správní soud zato, že taková dikce podání splňuje minimální požadavky na formulaci žalobního bodu, neboť z ní lze usoudit na právní argumentaci i skutková tvrzení, o něž se žalobní bod opírá. Z podání stěžovatelky bylo zřejmé, v jakém rozsahu správní rozhodnutí napadá, a rovněž důvody, proč tak činí, bylo možné považovat za žalobní bod ve smyslu ust. § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Proto by se v dané věci nejednalo o rozšiřování žaloby, jež je po uplynutí lhůty pro její podání vyloučeno (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), nýbrž o upřesnění, resp. rozvedení stávajícího žalobního bodu, které je možné, resp. tam, kde je to třeba, i nezbytné učinit i po marném uplynutí této lhůty.

Krajský soud měl v případě, že zjistil jiné vady žaloby než absenci jakéhokoliv žalobního bodu či absenci vymezení rozsahu, v němž je rozhodnutí napadáno, vyzvat žalobce k opravě nebo odstranění vad podání podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takové opravě či odstranění vad nebránilo uplynutí lhůty podle ust. § 71 odst. 2 věty třetí. Podmínky pro odmítnutí návrhu by pak byly splněny teprve tehdy, jestliže by podání nebylo opraveno nebo doplněno ve lhůtě uvedené ve výzvě soudu.

Nejvyšší správní soud tedy shledal naplnění důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s .ř. s., neboť v posuzovaném případě nebyly splněny podmínky pro odmítnutí podání podle ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Proto kasační stížností napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud v Brně v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 9. srpna 2004

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu